

Келісіді:

МҚКҚ «Балдырган» бөбекжай-балабақшасы
балабақша әдіскері Қаримова С.С.

« 05 » 01 2025 ж.

Бекітемін:

МҚКҚ «Балдырган» бөбекжай-балабақшасы
балабақша меңгерушісі Рамазанова И.А.

« 05 » 01 2025 ж.

**Жалпы сөйлеу тілі дамымаған II-деңгейдегі балалармен жүргізілетін топтық ұйымдастырылған іс-әрекеттің
бағдарламасы
2 жартыжылдық (қаңтар-мамыр)**

Түсінік хат

Сөйлеу тілі жалпы дамымаған І-деңгейдегі балалармен жүргізілетін топтық сабақтардың бағдарламасы сөйлеу тілінің даму кезеңдері мен логопедиялық диагностиканың нәтижелерін негізге ала отырып құрастырылған. Перспективалық жоспардағы лексикалық тақырыптар Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 14 қазандағы №422 бұйрығына сәйкес мектепке дейінгі үлгілік оқу бағдарламасының мазмұнынан алынды.

Түзете-дамыту жұмыстарының әдістемесі келесі бағыттардың тұрады:

Сөйлеу тілін түсінуін дамыту:

- «Астында-үстінде», «алдында-артында-жанында», «алыс-жақын» үстеу мәндерін ажырату және қолдану дағдыларын дамыту;
- Көрнекі құралдар арқылы мағынасы бойынша қарама-қарсы сын есімдерді қолдануды дамыту;
- Кішірейткіш-еркелету мәніндегі заттарды атау (үй - үйшік, көл – көлшік) дағдыларын бекіту;
- Етістіктің болымды және болымсыз түрлерін қолдану дағдыларын дамыту;
- Етістіктің шақтарын (осы шақ, келер шақ, өткен шақ) қолдану;
- Жекеше түрде тәуелдік жалғаулы есімдіктерді қолдану дағдыларын дамыту; (Менің кітабым, сенің кітабың, оның кітабы);
- «Мен» жіктеу есімдігін зат есіммен келістіруді үйрету;

Байланыстырып сөйлеуді қалыптастыру:

- Сөйлеу тілінде жай сөйлемдерді қолдана алуға үйрету;
- Берілген графикалық схема бойынша сөйлемдерді құра алуға оқыту: «кім? – сипаты- зат – әрекет»;
- Схема және тірек суреттері бойынша қысқа сипатта әңгімелерді құрастыра алуға үйрету;
- Ілік септігінің жалғауы және заттық суреттер мен сұрақтарға сүйене отыра басқа септіктердің жалғауларының көмегімен жайылма сөйлемді құра алуға оқыту;
- Сұрау сөйлемдерін құрастыру дағдыларын қалыптастыру: «Бұл не?», «Бұл кім?»;

Фонематикалық түсініктердің алғышартын қалыптастыру:

- Тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырату дағдыларын бекіту;
- Артикуляциялық жаттығулар арқылы сөйлеу аппаратының қимыл-қозғалысын дамыту;
- Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру;
- Берілген буындық құрылымдағы сөздерді айтуға үйрету;
- Буындық талдау мен жинақтау дағдыларының алғышарттарын қалыптастыру;

Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту:

- Көріп қабылдауын, естіп қабылдауын дамыту;
 - Есту және көру зейінін дамыту;
 - Есте сақтауын дамыту;
 - Ойлау операцияларын дамыту;
 - Кеңістікте бағдарлау дағдыларын дамыту;
 - Қолдың ұсақ моторикасын және саусақ қимылдарының тепе- теңдігін дамыту;
 - Сөйлеу кезіндегі тыныс алуын және ұзақ ауыздан дем шығаруды қалыптастыру.
- үзете-дамыту жұмыстарының әдістемесі келесі бағыттардың тұрады:

Жұмыс бағыттары	Мақсат және күтілетін нәтиже	Жетістіктерін белгілеу + немесе –	Мақсаттың орындалмау себептері
Сөйлеу тілін түсінуін дамыту	- Жалпылама сипаттағы сөздермен енжар сөздікті толықтыру: тәулік бөліктері, жыл мезгілдерінің атауы, уақыт (кеше, бүгін, ертең); - Ұқсас жағдайларды белгілейтін, іс-әрекеттерді ажырата алуды қалыптастыру; - Етістіктің болымды және болымсыз түрін ажыратуға үйрету.		
Белсенді сөздік қорын дамыту	- Сөзжасамның алғашқы дағдыларына қалыптастыру; - «Астында-үстінде», «алдында-артында-жанында», «алыс-жақын» үстеу мәндерін ажырату және қолдану дағдыларын дамыту; - Көрнекі құралдар арқылы мағынасы бойынша қарама-қарсы сын есімдерді қолдануды дамыту; - Кішірейткіш-еркелету мәніндегі заттарды атау (үй - үйшік, көл – көлшік) дағдыларын бекіту; - Етістіктің болымды және болымсыз түрлерін қолдану дағдыларын дамыту;		

	- Етістіктің шақтарын (осы шақ, келер шақ, өткен шақ) қолдану; - Жекеше түрде тәуелдік жалғаулы есімдіктерді қолдану дағдыларын дамыту; (Менің кітабым, сенің кітабың, оның кітабы); - «Мен» жіктеу есімдігін зат есіммен келістіруді үйрету;		
Лексиканы дамыту	Сөздермен жұмыс: Күнделікті жиі қолданылатын тұрмыстық сөздер: Балабақша, үй, есік, терезе, дүкен, емхана, сабын, су, кір, таза, билейік, ән айтамыз, ауа, қар, жел, жаңбыр, суық, ыстық, жылы, жылы киінеміз, жеңіл киінеміз, үстел, орындық, топ, байқа, асықпа, күт, көмектес, итерме, таласпа. Жануарлар әлемі: үй жануарлары: қозы, қой, лақ, ешкі, сиыр, бұзау жылқы, құлын, мысық, марғау, ит, күшік. Жабайы аңдар: аю, түлкі, қасқыр, арыстан, піл, қоян, кірпі. Сыпайы сөздер: Қайырлы таң! Сәлеметсіз бе! Сау болыңыз! Рақмет! кешірші, мен олай қайталамаймын. Ыдыстар: Кесе, тәрелке, қасық, шанышқы, шәйнек. Көліктер: Автокөлік, ұшақ, тік ұшақ пойыз, велосипед, самокат, жүргіншілер жолы, бағдаршам.		
Фонематикалық қабылдауды дамыту	- Тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырату дағдыларын бекіту; - Артикуляциялық жаттығулар арқылы сөйлеу аппаратының қимыл-қозғалысын дамыту; - Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру; - Берілген буындық құрылымдағы сөздерді айтуға үйрету;		

	Буындық талдау мен жинақтау дағдыларының алғышарттарын қалыптастыру;		
Байланыстырып сөйлеуді қалыптастыру	- Сөйлеу тілінде жай сөйлемдерді қолдана алуға үйрету; - Берілген графикалық схема бойынша сөйлемдерді құра алуға оқыту: «кім? – сипаты- зат – әрекет»; - Схема және тірек суреттері бойынша қысқа сипатта әңгімелерді құрастыра алуға үйрету; - Ілік септігінің жалғауы және заттық суреттер мен сұрақтарға сүйене отыра басқа септіктердің жалғауларының көмегімен жайылма сөйлемді құра алуға оқыту; Сұрау сөйлемдерін құрастыру дағдыларын қалыптастыру: «Бұл не?», «Бұл кім?»;		
Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру	- Көріп қабылдауын, естіп қабылдауын дамыту; - Есту және көру зейінін дамыту; - Есте сақтауын дамыту; - Ойлау операцияларын дамыту; - Кеңістікте бағдарлау дағдыларын дамыту; - Артикуляциялық жаттығулар арқылы сөйлеу аппаратының қимыл-қозғалысын дамыту; - Буындарда, сөздерде және сөз тіркестерінде ерте онтогенездегі дауысты және дауыссыз дыбыстарды айту дағдыларын дамыту; - Қолдың ұсақ моторикасын және саусақ қимылдарының тепе- теңдігін дамыту;		

Педагог-логопед